

صاحب امتیازی :

شہباز زاده قابلی

امیر علمی

ادارہ و تحریر محلی :

جفال اوغلی جادہ سندہ دائرہ مخصوصہ در .

مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایملیدر .

نسخہ سی هر پرده

۲۰ باره در .

۴ رمضان ۳۲۸

شرائط اشتراك :

سنہ لکي ۳۰ ، آلتی آيانی

۲۰ غروشر

ممالك اجنبیه ایچون :

سنہ لکي ۱۰ ، آلتی آيانی ۶ فرائقدر . اعلانات

ایچون اداره مأموزی محمد ذہنی بکہ مراجعت ایملیدر .

۸ ایلول افرنجی

۱۹۱۰

۲۶ اغستوس ۱۲۳۶

وَأَعِزِّهِمْ وَأَعِزِّهِمْ : إِنَّا جَاءَنَا بِالْبُرْهَانِ

ادرنىڭ اسىلادىن ، استانبول يورومەن بىت ايدىن بولغار دوستلارمىز ، عىيا ئەمانى دوتىمىسە . و بو دوتىما سايەندە سوق ايدىلەك قوتلى بىر قىرغاق عىكرىيە قاوشى بورغاز و وارنەلمان و ساحلارنى نە ايلەمخافىلە ايدە بىلەرلەر طىيى دىلە و فراندە قوللانغان كىلكر كى ، غايدالرى شىپىروب بولارە را كىا ئەمانى دوتىمىسە استىقال ايدەك دىكارلار : شىو خالەدە سو كىلى دوتىمىسە ، وەجرنا . پوشتا ، دىنىنىك كى قىيا دىيارلىرى ، ەنوز سولتەمپورسەدە ، اتى قونو دوشوندىر دىكە شىبە ايدىلەمىز .

ذاتاً ئەمانى اردوسى سو كىلە قومشولمىزى پىك عاقلانە و حكىمانە دوشونچىلەرە صالقمىدە ايكىن ايشك ايجە خىرالدىن ايلە طررغورە قارىشامى ، او خىرخواە قومشوجقارمىزە مەكرەسە كون طوغىشى فورطەسى كى ، بر تاثير صرصرى ايقاع ايتىدۇر .

امور ايدىرەك بولغار دوستلارمىز ادرنە و استانبول سياحتىدىن يوش يوش واز كىيورلەر ، و ئەمانلىك بىر سياحت مراققە دوشەندىن قورقورلەر . بو قورقور خىسزەر . ئەمانلىك كىز كىندى يوردلارنىك اصلاح و اعمارلە مشغول اولمىق ايشەدكارلارنى و قىسزىر صوفىيە سياحتى بايقى املتە دىكارسەدە بولغار دوستلارمىز بىجور ايتىدكارى تەقدىردە ەم برا و ەم بىجرا زىرتە شتابان اولاجىمىزە امين اولسونلەر .

بولغارستان دوستلارمىز خىسزىر اولارق بايقى ايتىدەك بىر شىيى ، حەقلى اولارق بىر يامەمىز زامانى كىيور ، دىكەكە وظيفەلەر دىكەشور . بوندىكى خىسزىر تىلىم ايتىلرەسە ، بولغارلەرە كىلەلرىدە دىكەشورمىز مەشەلەر .

بولغارستان . مشروع و معقول بىر سبب يوق ايكىن ، ما كىدونىا امورمىزە ، يەنى امور داخلىيەمىزە مداخلە ايتىكە قالىشىور ، بولغارلەرە ايدىيان خىيالى مظلۇمدىن شكايت ايدىيوردى . بىز بولغارستانك امور داخلىيەمىزە مداخلە ايتىكە يىتتەدكار . لىكن اورادە ودىيە براقتىمىز توركارلار و خىشيانە مظالم و تحقيراتە ەدىف ايدىلەسە نظىر لاقىدى ايلە باقمايىز . مقاوۋە نامەلەرە تەھدىد آتتە آلتان موداك حىزفا اجرانى ، مىنلەلەرە قارىشى اجراى عدالت : ايشە بولغارستانلە عقد مىنادىت ايجون تەكلىف ايتىدىكىز ايكى شرط مشروع .

بو ايكى شىرخى بىرە كىتىرمك بولغارستان ايجون كوچوكاك دىك . بر شىرفىر . بو ايكى شىرطى بىرە كىتىرمىز وىنە ما كىدونىادە قاتلى قومەدىلر اوستامقەدە دوام ايدىرە قومشولمىزە سواحلى بىرەلەر مىزەك ، ەددودى دىرەلەر مىزەك زىرتە دوجار اولاجىنى شىبەسردىر .

[۱۴ - ۱۹ آيت] دە كىچە ايلە كوندوزى تەفرىق ايجون جناب حەقك دوردىچى كوتى بىلدىزلىرى ياراتدىنى مسطور دركە حاوى اولدىنى تىناقىدىن ماعىدا افادەدەكى طفوليت و غشامت پىك بالاردىر . كونشك خاقىتىدىن اقدم نىتانىك خاقىتىدە بوقىيلىدۇر . واصلە توراندەكى مەشەك تىكونى دىك علوفىن ، ادنا بىكە ايلە تەدىف مەكىن اولاماز بوسىيە مەنى تورانى كىتە قەدىسى ارانە قوبان خىستىيا . ناقى ، علم كاشات و ەيتە پىك زىادە عدالت اظهار ايتىدۇر . بولعلم جايەلەك صورت تىكامى . مەشەك بىر صورتەدىن ايدە بىلەش اولمىق اوزرە ، عامى كاشات و ەيتەك مەشەك بىر قىرغاقى . بر تىرغاقى خالى يازەمىز .

اسكى يونانلىر

مىتلى طالس | قبل الميلاذ ۵۶۸ - ۶۴۰ | طىيىتى تەقىقى و فنى تىجىرە . اوزرە بىنا ايدىن حەسەك حەكەك رۇسەندىر . مەلادىن ۵۸۵ سە اقدم مەيسەك بىكرى سىزىچى كوتى و قوبولان خىسوفى خىر وىرەمىدۇر . طالسك مەدورىت ارشى قبول ايتىدىكى مەشەلەر .

آناقسىماندر | ۵۴۷ - ۶۱۰ | طالسك تەلىدى اولوب قىرك خىيانەك كونشەن مەشەك اولدىنى بىلەردى . كىرە ارضك مەدور اولدىنى تەلىدىرە بىلەردى .

آناقساغور | ۴۲۸ - ۵۰۰ | علوم طىيىيە ، و دولابىسە علم كاشانە خىمەت ايتىدۇر .

قىثاغور [۵۹۰] و تەلىدى قىلانوس ارشك دورى حەقندە زامانە كورە مەشەكە نظرىلر ابداع ايتىدۇر .

دە و قىرەت [۴۵۰] شايان حىرت برداھى اولان بو حەكەم . كاشانە نامەتەھى اولدىنى . حەمان يولنىك مەدىنى سىبىلە لىكە كى كورون بىلدىرەندىن عبارت بولوندىنى درمىان ايتىدۇرەك بوكونى قىيانە توافى ايتىدۇرەك .

مەتون [۴۰۰] ۱۸ - سەدن مەدەت دور قىرەتى كىشە ايدىن بىرەيت شەلەر .

اودوقس [۳۵۰] سەنك ۱ - ۳۶۵ كون اولدىنى تەبىن ايدىن حەكەمىدۇر .

آرىستارق [۳۵۰] ارشك ، كونشەك اطرافىدە سىر ايتىدىكى كىشە ايتىدۇر . بوداھى نەك كىشە ايتىدىكى شوقىقت نىجە مەشەك تەرو قالدقەن سو كىرا غالىيە طرفىدىن تىكار مىدان انسانىيە چىقارمىدۇر . [صوكى وار]

مىصاحب

بولغارستان دوستىمىز

و

سو كىلى دوتىمىز

ئەمانى دوتى حەقندە « اورون غالىيە » دستورىنىك حەكەمرا اولدىنى درە كچىدى . سوز و تەھدىد سىلەسەندىن ەنوز كوز آچە بىلدىكەمىز شو صەردە سوز سولنىك نوبىتك بىرە كەلدىكى حەس ايدىيور .

دە فضلە و قوروقى دەا آز كىنەتلى حازىر . ۱۸۰۱۱ سەسى بىلدىزىنىك قوروقنىك اوزونانى [۴۰.۰۰۰.۰۰۰] ۱۸۴۳ دە طلوع ايدەنك كى [۸۰.۰۰۰.۰۰۰] فرىخ ايدى بو عظم قوروقلار كى انكە . از ضىايە سەبىت وىرەمىسى ، بر حادەە الەكترىقەدىن عبارت اولمالرى طىنى تولد ايتىدۇر . ەر حالە بو قوروقلارنى تىكىل ايدىن مادەنك غازلردىن دەا خىف اولدىنى مەشەك . قوروقلى بىلدىزلىر شايان تەجىب و تىجىر بر چىق احوال عرض ايدىرلەر . ۱۷۴۵ سەنى مەلادىسەندە طوغەچى اولمە بىلدىرەن « بىيەلا » بىلدىزى ، بىر بىرەنك يىقىندە سىر ايدىر ايكى بىلدىزە انقلاب ايتىش اولدىنى سالىدە طوغەشەندىر . بو ايكى بىلدىز ۱۸۵۳ - سەندە بىر كىرە دەا عرض دىدار ايتىدۇرەك مەكرە ارتق قوروقلى بىلدىز حال و صەقتى غىب ايدوب بر حىر سەلوى - اجرام سەلوى قوشاچى « تىكىل ايتىلەرەك كىرە ارشە مەلارى اوزرە سىر ايدىرەن بو قوشاچە تالاف ايتىدىكى وقت ، پىك چوق « شەب » حەسەلەكەدۇر . سەندە سەيە بو شەلارەك آزالقمەدە اولدىنە باقىلرەسە آز زمان سەكرا « بىيەلا » ايتىدۇرەن اثر قىلماچى دىكەدۇر .

قوروقلى بىلدىزلىك مادە مەشەكە سەلە كونشەك مەشە قىل الەكترىقە طىقەلرى آردەندە مەيە . مەشەك وادىر . بوسىلە قوروقلى بىلدىزلىرى ، عوالمك مەيە مەشەكەسى اولان « سىحاب مەنى » لىك رسوبانى عد ايدىلر وادىر .

تراجم احوال

علم كاشات و ەيتە علماسى

بولعلملىك تارىخچەسى

بو آيتەدىكى افادەك ، تاويل كوتورسە بىلە ، نە تەدر چوروك و مەجروم بلاغت اولدىنى بىلەندەدۇر . الەكترىقە انسانلر بىلە ، كوندوز دىيان شىك طلوع شەسەلە حاصل اولدىنى و نورك كونش و بىلدىرەندىن كەلدىكى بىرەلەر . جالبوكە آيت مەجرومەدىكى افادە « كىچەنى ، ظلمەتى بر مەجرومەت كونشە ، كىذا نور و كوندوزى دىنى عىن صورەلە تاقى ايتىكى ايجاب ايدىر .

نور ، قەدرەك براستەھالەسى ، مادەنك ذرات مەشەكە سىك تەجىبىدۇر . نور ، بىدە . مەجرومە ، بر جەھەدكەدۇر . بىنابىر كونشك تەكونشەن اقدم و قوبولان بو بىرەنچى كونك ەيىچ بر مەنەلى معقول اولاماز .

[۶ - ۸ آيت] دە يازىيور : سو كىرا خالق دىدى : سو كىرەك آردەندە بىر سەھە اولسون و صولرى بىر بىرەن آيىرىن . خالق سەھەنى ياراتدى . و سەھەك اوستەندەكى صولرەلە آتەندەكى صولرى بىر بىرەن آيىردى ، و بولە اولدى خالق سەھە « سە » آدىنى وىردى . اقشام بولە اولدى خىباچ بولە اولدى ، بو ايكىنچى كون اولدى . «

نە غىرىب تىناقى ! بىرەنچى آيتەدە جناب حەقك اولما يەنى بىرەنچى كوتى سەلوانى ياراتدىنى يازلمەدە ايكىن ، آلتى آيت سو كىرا سەلوانك ايكىنچى كون بارادلىنى بىيان اولونىور .

اقتادات

عەلە اسلامك ضەف و قوتى

ايكىنچى مەشەك : اسباب ضەف

— ۳ —

اسباب سەيە

غەسەلرەك موقە اقتادارە كەسەلە برابر علوى : اموى

اسکدن بری یونان تبعه سندن بولونديغی بیان ایله مرقومک یونان مبعوثلغه انتخابه دول اربمه مانع اولمادی . بودقهده ونیزه لوسک قایمه ریسی اولاجنی محقق کورلیور . شو احواله نکران اولوبده اوروپا ساسلارنده حس انسانی وفکر عدالتک ندرجه لره کلدیکنی یقی هیجه ایتدیکنی آکلاماق ممکن اولیور . انسان حکم ایتکده مضطر قالیورکه بوتور اوروپا عالم سیاستک شرقی و ناموسلی عضوی ، بلکهده ونیزه لوس در ا .

§ یونانستانک ، بولغارلره برحقنی اتفاق عقدایتیکنه داراولجه اشاعه اولونان بولفلرینه تکرار ایدیور . یونلر جوجقه تهیداتدن عبارت اولوب هیچ برقیمتی یوقدر . § بطریقخانه ، قرار سابقده اصرار ایدیور ، حکومتجه منی مقرر اولان مجلس ملیتی طویلتمه خالیور . شمدیک فضلهموزه لزوم کورمیور ، ذاتاً بوباده سو . یلنجهک سوزده قاللادی .

§ صدراعظم باشانک سیاحتی بیک درلوقیل قالد سیت ورمکده دوام ایدیور . مقتدر صدر اعظمک مقصد غایه سی کسطرفدن کشف ایدیلهمدیکنن اوروپا جرائدی لایحی احتمالات درمیان ایتکله تشق صدر ایدیورلر . کیسی اتفاق مثله داخل اولق اوزره بولونديغی ، کیسی عکس ادعا ایدیور . اوروپا جرائدیه انسانک محمودباشا باقیجیلرخی توصیه ایده چکی کلور . وارسین برازیورلسو . نلر « قارمانک قویونی ، صوکر اچقار اویونی . » §

بوهفته نک الکهم وقعه سی ، زرهیلر مرکز درسعاده مواستلیدر . شمدی عثمانی دوتاهی یونانستان تبه لیه جک وختی روسیه قومشومری دوشوندره جک بر مرتبه یه کلشدر . الحمدلله .

وای قیز بکچی بی سوریور !

کورکورینه اوروپا مقلد لکرمزدن چیقان اغلاجه حق نتیجه لدن برنی تنقیدی و سراحی برصورتله میدان قویان برار حکدر . قلندر کدناک بواتر مفیدی اداره خانه سزدن دخی آله بیلیر . فیاتی ۴۰ طشره ایچون ۵۰ پاره در .

موقعه رساله سی

شهرزاده باشی اتحاد وترقی قلوبی هیئت قاصده غلبه سی طرفندن قلعه آلتان صوک درجه مفید دخی واجتای براردر . دوقوز فورمادن متشکل بواتر نافع بالکترایکی عربشه صاتیلیور

۱۰ تموز کتبخانه سی

حکمت . طنین . صباح . عوام . یکی غزته ، نیرحقیقت ، تنقید ، آرتدش ، خیال ، اتحاد وسائر جرائد و رسائل مصوره قیرسده یکانه بیع شبه سی اولان لافقوشده (اون تموز) کتبخان نهنده صاتیلمقددر .

منتخبات مصاریع وایات

برسه مبعوثی استاد محترم طاهر بک افندیک اثریدر . عمرخی تبهات وجدانه ونب ایش اولان استاد محترمک بی لزوم بر اثر میدان کتیره یه چکی سوله مک ، اشار و حکمیت عثمانیه نک مرضی اولان بواتر مفیدک تقدیر قیمتی افهامه کافیدر . فیاتی ۵ غروش .

معلومات مدنیه درسلی

مدحت سدها بکاک لطیف بر اسلوبه یالیش مفید بر اثریدر . فیاتی ۱۰۰ پاره در .

مدیر مسئول : احمد حلمی

حریت
مطبعه سی

اسلام وعالم اسلامی تورکلر وموغوللر قوزتارمش وخرستیانغه قارشی مدافعه ایتشد . اگر موغوللر اسلامی قبول ایتشمش وهله خرسیتانلی قبول ایتش اولسه یلیر . دیدیکمز کی اسلام جزیره العربیه حبش اولونوردی . لکن موغوللر دخی تورکلر کی دین اسلامی قبول ایدرهک ایلاک تحریکاتلری تغییر ایتدکن ماعدا . برآراق عالم اسلامه اسکی معموریتدن قضا بر معموریت بیله بخش ایتدیلر . نه چاره که صفوت اصیله اسلامیه نک اعاده سی ، نظیف نجیب اجتماعتک اعاده سی ممکن اولمادی . عثمانیلرک تأسس سطوتیه برابر ، برآراق سیاست واجتماعیات اسلامیه یکی بر رونق بولش ایسهده بو . تورکلر صفوت ملیه وماتانت فطریه لرینک دوامی قدر دوام ایده ییلدی . اختلاط نتیجه سنده یته عصر لرجه دوام ایتش اولان احوال مسروده یوز کوستردی . شاه اسماعیل صفوی نک ظهوریه برابر احتراصات سیاسیه یته بر شکل دخی ومذوبی آلاق اتحاد ملی یه خلل طاری اولدی . فاس وجزایر کی برلرده جکم معنوی خلافتک ضعیفه سی نهایت برلرک یا قرضی ویاخودده انقراضدن بدتر بر حال تذبذب دوشمه سی موجب اولدی .

شکل اداری و سیاسی ، مشورت شرعیه شکلی یا تماماً غیب ویاخود بالکز قوری بر اسم اولارق محافظه ایدرهک اصول مکروه استبداد بوتون قوتیه حکمران اولدی . ایسته ضعف عمومیزی مستوجب اولان اسباب سیاسیه واداریه نک بللی باشیلری بونلردن عبارت اولوب قوتلهمز دخی بو اسبابک رفیعه وباخصوص مقام خلافت ارتباط تام ایله مربوط قاللامزله خاصل اولاجنی وارسته ییاند . [صوکی وار]

برهفته لوقعات

استقراض مسئله سی . — ونیزه لوس و یونان حکومتی . — یته جوجقه تهیدات . — بطریقخانه دوام ایدیور . — صدر اعظم باشانک سیاحتی وقیل وقاللر . — خیرالین وطورغودک مواصاتی .

استقراض مسئله سی یکی بر دوره عجیبیه کیرمشدر . استخباراته نظراً فرانسه حکومتی استقراض انجویلاتی بارس بورسینه قبول ایچون تعال کوسته ریورمش . بروایت کوره قبول ایچون « بعض شرائط » درمیان ودیکر روایت کوره « بانه و دیون عمومیه نک طایع وجهله تأمیناتی کفالته ربط ایتک » ایسته یورمش .

بوخبرلرک صحیح حقیق مامستی ارزو ایدرسه کده « آتشیسز دومان اولماز » فحوا سنجه مع التأسف فرانسه حکومتک شو استقراض ایچنده یزه مشکلات اظهار ایتدی محققدر . امید ایدلم که فرانسه بواککش طرز حرکتی تبدیل ایدر . اجزیه . عثمانی ملتی بومشکلاتی دخی افتخام ایدمجه قدر بویوکدر . §

کریده اشقیاسر کرده لکی ایله دوره حیا سیاسیه فی کشاد ایدن ونیزه لوس ، دیو خطوله لرله یوریور .

مجادله سی ، هاشمی واموی مجادله سی شکلی آمشدر . بو دفعه کی تفرقه ده فکر دخی نک مدخلی اولایوب مسئله صرف سیاسی ایدی ، عباسیلر هر دورلوشاعت واعتسافانده امویله طاش چیقاردیلر ، عباسیلرک علویله قارشی روا کوردیکی مظالم بک آلم ویاککش بر ثمره وردی . عباسیلر بو دفعه اهل سنتک مدافعی کی ساخته بر وضعیت آلاق شیعه طرفنی التزام ایدن علوی اکثریتیه بوزوشدیلر . بوتون بو احوال داخلاً بک جوق قان دوکوله سی ، ضعف ملتی مستوجب اولدی . لکن عالم اسلامه الک مدعش ضربتی اوران طوائف [۰] ملوک اولدی . طوائف ملوک تاریخ بشریتک هیچ بر دوره سنده تمامیه کوروله مین بر فترت عظیمدر . خلافت اسلامیه نک اقتدار سیاسی وفعلی ضعیف دوشمه سی اوزرینه دولت عظیمه اسلامیه نک انقراضی وفلاکتی باشلادی .

دنیا نک الک معمور لرلی سلطنت آرقمسنده قوشان سرسیرلرک رقابت ومجادلاتی یوزندن خرابه زاره دوندی مدرسه لر یقیدلی ، اهالی عمان جهل وغفلته داللی . ثروت وعمران یرینه فقر وسفالت قائم اولدی .

سلطنت وریاسته استحقاق ایچون « قوه وتغلب » دن باشقه هیچ برمیار قالامشدی . هانکی توره دی وسرری اولورسه اولسون . سلطنت کوز دیکه ییلیری . اولجهده یازدیغمز وجهله ریاسته استحقاق ایچون « اجاع امت » فکری محو ایدلشدی . ایش بالکز قوته قاللشدی . شو حالده « ارت » خصوصیه بر حق مقبول اولقدن اساساً ساقط قاللغه سلطنت قبولی هر که آچیلش اولدینقدن هر والی نک ، هر شهزاده نک ، هر عسکر قوماندانک اقتسای املی متبوعیهده ویرمک واونک برنی ضبط ایتک اولوبوردی . مقام خلافتی اشغال ایدن زن مشرب کیمسملرک محجز و شاعتی یوزندن عالم اسلامده « نافذاکلم » امر معنوی وقدری « قالماش ایدی . هله خلافتک « عباسیه ، فاطمیه » نامیه ایکی یه آیریلشی وهرا یکی طرفک ردانت وسفاهتهده ، اعتساف واستبداده عادتاً راقبی اسلامی حفره انقراض واضمحلاله طوغری سوروکله یوب کورتوریوردی .

اومشوم دوره لرده عالم اسلام ، آره صیره رونما اولان مستشاحالار ووقلردن ماعدا ، عمومی رسفا لئخانه ، وعین زمانده برسفاهتخانه شکلی ابراز ایدیوردی . اخلاق تمامیه غیب اولش ، دین برصورتدن ، عمومی بر « سالوسی مکروه » دن عبارت قالش کی ایدی . رونق اسلام اوکنده بر آراق بی فرونی مجال قالش اولان خرسیتانلق باش قالد برمش ، اسکی غیلربی تلافیه عنیم ایچش ایدی . اگر عالم اسلامه مسلط اولان الک بویوک بلا ، برعکس عمل ایله الک بویوک نعمت شکله کیرمه مش اولسه یدی اسلامیتک جزیره العرب وجوالینه منحصراً قلاجنی شبه سزایدی . بوبلای عظیم ، بوجیم تهلهک موغوللر ایدی .

[۰] طوائف ملوک تعبیری بز بعض تاریخلرمزده کورولدیکی اوزره منحصر بر معناده . بعض حکومتیه منحصر اولارق قوللا . میورز . توره دی وتغلب اصولیه تحت سلطنته بکنلرک هیسی طوائف ملوک ترکیبیه افاده ایدیورز .